

RIEPUJA VAI RIKKAUTTA? – VANHEMPIEN VAIKUTUS ARVOIHIN

Omat vanhempamme ovat ne, joilta ensimmäisenä omaksumme arvoja ja niitä normeja, joiden mukaan elämme. Tällä viikolla nuoret pohtivat sitä, kuinka paljon vanhemmat voivat vaikuttaa heidän ajattelutapaansa.

Tällä viikolla nuori

- 1. oppii huomaamaan, kuinka paljon vanhemmat ovat vaikuttaneet hänen arvoihinsa ja uskomuksiinsa.**
- 2. oppii löytämään tavan, jolla rakentaa omia arvojaan ja uskomuksiaan ilman, että täysin hylkää vanhempiansa neuvoja.**
- 3. oppii analysoimaan joidenkin Raamatun henkilöiden elämää ja sitä, kuinka heidän vanhempansa vaikuttivat heidän arvomaailmansa muovautumiseen.**

AVAINTEKSTIT: 2 Sam. 13-15; 1 Kun. 3:3,5-14; 1 Kun. 5:9-13.

MALLIESIMERKKEJÄ

Valitse muutamia nuoria esittämään seuraavat tilanteet.

Tilanne 1: Terve! Minä olen Janne. Täyden kympin oppilas ja koulun jalkapallojoukkueen stara, aivan kuten isäni aikoinaan. Minulla on jopa sama pelinumero. Pari viikkoa sitten meillä oli koulun vuosijuhlan kunniaksi hienot pelit, ja isä sai istua valmentajan vieressä. Peli oli tiukka ja jännittävä, ja minä tein ratkaisevan maalin. Juoksin kentältä suoraan isäni syliin. Yritin halata häntä, mutta hän torjui minut ja mutisi jotain itseni nolaamisesta kavereitten edessä. Viikkoa myöhemmin sain todistukseni ja kaikki aineet olivat kymppenä. Vein todistuksen isälle, joka tuskin vilkaisi sitä ennen kuin laittoi allekirjoituksensa. Sitten hän hätisti minut pois työhuoneestaan. Mietin tässä vain, mitä minun oikein pitäisi tehdä, että isä voisi olla minusta ylpeä.

Tilanne 2: Minun nimeni on Marjo. Minä en kyllä koskaan mene naimisiin, koska kaikki miehet ovat luusereita. Äitini on ollut naimisissa kolme kertaa, ja hänen mukaansa kaikki miehet ovat samanlaisia. Kyllä hänen pitäisi tietää. Miehet ajoivat hänet käyttämään viinaa. Ennen hän piti huolta itsestään, mutta hän kertoi minulle, että miesten ja lasten myötä katoaa kaikki kauneus ja itsearvostus. Joten minä en mene naimisiin enkä hanki lapsia, että voin pysyä hoikkana ja kauniina, kuten äitini ennen. Ai niin, enkä aio myöskään juoda.

Tilanne 3: Olen Sari ja toivoisin olevani kaunis. Äidin mukaan tulen todennäköisesti aina olemaan tylsän näköinen, koska muistutan mummiani ja äiti sanoo, että hän oli ruma. Olen liian laiha ja äiti sanoo, että käyttäydyn typerästi. Siskoni on fiksu ja hän muistuttaa äitiä, joten hän tulee varmaan aina olemaan kaunis.

Keskustelkaa näistä tilanteista nuorten kanssa. Kysy, millaisia arvoja kussakin kodissa vahvistetaan. Millaisia arvoja nämä nuoret tulevat todennäköisesti itse välittämään eteenpäin, kun heistä tulee vanhempia?

ARVOSTUSKYSYMYKSIÄ

Pyydä kutakin nuorta tekemään kaksi listaa. Toiseen he kirjaavat kymmenen asiaa, joita ihailevat ja arvostavat omilla vanhemmissaan, toiseen kymmenen asiaa, joista vähiten pitävät heissä. Sitten nuoret saavat käydä listansa läpi uudelleen ja katsoa, mitkä asiat heillä on yhteisiä omien vanhempiansa kanssa.

VANHEMMAT JA ARVOT

Miten voimme tiedostaa, millaisia arvoja vanhemmillamme on? On olemassa kaksi selvää tapaa. Kysy, tietävätkö nuoret, mitkä nämä kaksi tapaa ovat?

1. Verbaaliset ohjeet – mitä vanhemmat meille suullisesti opettavat. Vanhemmat aloittavat lapsilleen lukemisen ja heidän kanssaan keskustelemisen jo hyvin varhain. Heti kun lapset ovat kyllin vanhoja ymmärtääkseen, heille neuvotaan oikean ja väärän ero ja selitetään valintojen seurauksia.
2. Visuaaliset ohjeet – mitä vanhemmat itse tekevät. Tämän on kaikkein näkyvin ja tehokkain tapa ohjata lasta. Lapset muistavat paljon paremmin sen, mitä he näkevät kuin mitä he kuulevat.

Nuoret kuluttavat suuren osan elämänsä siihen, että yrittävät olla erilaisia kuin vanhempansa. Mutta millaista elämämme olisikaan, jos hylkäisimme kaikki vanhempiemme arvot?

RAAMATULLISIA ESIMERKKEJÄ

Keskustelkaa niistä Raamatun esimerkeistä, joissa vanhemmilla on ollut vaikutusta lastensa arvoihin. Yksi hyvä esimerkki voisi olla Hanna. Miettikää, mitä hän teki:

1. Hän lupasi pyhittää lapsensa Jumalalle jo syntymästä saakka.
2. Hän rakasti Samuelia kaikesta sydämestään.
3. Hän luopui yhdessäolosta poikansa kanssa, jotta poika opetettaisiin palvelemaan Jumalaa pyhäkössä.
4. Hän rukoili Samuelin puolesta päivittäin, että tämä voisi olla puhdassydäminen, nöyrä ja rehellinen.
5. Hän valmisti joka vuosi muistoksi äidin rakkaudesta Samuelille uuden puvun pyhäkköpalvelusta varten.

(Lue 20. luku kirjasta *Alfa ja Omega 2*, Samuelin lapsuus, s.161-166. Pyydä nuoria lukemaan lapsuuden ja kasvatuksen vaikutuksista: 1 Sam. 2:26 ja 3:19.)

Toinen vastakkainen Raamatun esimerkki voisi olla Eeli ja hänen poikansa. Eeli oli heikkotahtoinen isä. Hän ei käyttänyt auktoriteettiaan ojentaakseen lapsiaan, vaan alistui heidän tahtoonsa. Tästä seurasi, etteivät hänen poikansa kunnioittaneet Jumalan luonnetta ja hänen lakinsa pyhyyttä. He eivät arvostaneet pyhäkköä ja siellä tehtävää palvelusta. He eivät ymmärtäneet sen pyhyyttä ja merkitystä.

ARVOJEN VALINTA

Miten voit valita omat arvosi? Nuorista se saattaa tuntua mahdottomalta, jos ei samalla hylkää vanhempiensa arvoja. Pyri kuitenkin osoittamaan, että useimmissa tapauksissa tilaa löytyy molemmille. Esitä seuraavat ajatukset:

1. Pohdi syvällisesti vanhempiesi arvoja ja omaksu sitten ne, joita itse pidät tärkeinä.
2. Niistä, joita et pidä tärkeinä, kysy itseltäsi: Miksi olen eri mieltä juuri näistä arvoista? Olenko varma, etteivät ne sovi omaan arvomaailmaani?
3. Päätä, mitkä asiat ovat sinulle kaikkein tärkeimpiä.

YHTEENVETO

Kun nuoret kasvavat aikuisiksi, heillä on edessään vaikeita päätöksiä siitä, hyväksyvätkö vai hylkäävätkö he vanhempiensa arvoja ja käyttäytymismalleja. Vaikka monet päättävätkin toimia eri tavalla kuin vanhempansa, vanhempien arvot heijastuvat heidän elämäänsä usein enemmän kuin he uskovatkaan. Nuorten on tärkeää muistaa pyytää Jumalan johdatusta, kun he kehittävät omaa persoonallisuuttaan.

Carla Valles